

[_ BALLAI ATTILA _](#) 2023.04.02 23:06Frissítve: 2023.04.02 23:26

Már nem

fonják Bene haját – Ballai Attila publicisztikája

Apróbb hiányérzetem volt a bolgárok elleni, múlt hétfői Európa-bajnoki selejtezőn. Talán egyedülként. No, nem az eredmény és nem a játék miatt, sőt! A magyar futball-legendárium egyik méltatlanul alulértékelt mérkőzése jutott eszembe, az 1962-es világbajnokság ugyancsak bolgárok elleni csoportmeccse, amelyet Alberték úgy nyertek 6:1-re, hogy tizenkét perc után 4:0-ra vezettek – ha nem is negyed-, de fél órán belül most is lehetett volna közte négy-öt. Nem a „történelem előtti időkben”, 1962-ben, hanem 2023 tavaszán! E két dátum között a magyar labdarúgás megjárta a kilencedik bugyrot, a bolgár eközben 1994-ben a vb-elődöntőt, most ellenben ismét a mieink javára mutatkozott klasszis különbség. Az atmoszférára, a kulisszákra még kevésbé lehetett panasz. Hatvanötezer néző, köztük családok, gyerekek, utánpótláscsapatok töltötték meg a Puskás Arénát, ahol a vendégek rendre egyik ámulatból esnek a másikba. Három nappal korábban az észtek is ezt tették – negyvenezres publikum, felkészülési mérkőzésen –, még a kémnek kiküldött, sovinszta ereklýeket fürkésző román tudósító is a látvány és a hangulat hatása alá került, és nem a vádjait foglalta össze öt pontban, hanem azt, miben és miért járunk előttük. Egyetlen mondatba sűrítve a fentieket, jelentős tétért ilyen egyértelmű győzelmet emberemlékezet óta nem értünk el (persze, a siker egyik titka az ellenfél helyes megválasztása, de most a sorsolás jelölte ki a riválisokat), ráadásul nemzeti együttesünk fellépései a magyar futball új szentélyében szétfeszítik egy sportrendezvény kereteit, kinőttek saját közegükből, az NB I masszájából, társasági eseménnyé váltak. Nem mellékesen, ha a következő mérkőzésen, június 17-én nyerünk Montenegróban, némi túlzással már tovább is jutottunk, sorrendben egymás után a harmadik Eb-re.

Hogy akkor mi a baj? Semmi. Nem baj, csupán észrevétel, hogy a szurkolói kultúránkból hiányoznak, ha voltak is, kivesztek a vér- és játékos pezsdítő dalok. Először akkor villant ez belém, amikor a 2016-os Eb izlandiak elleni csoporttalálkozója felvezetéseként, Marseille-ben a műsorközlő azt harsogta, most pedig következzen a két fél legismertebb futballindulója, és máris felcsendült „Az éjjel soha nem érhet véget”. Szó se róla, jól eltalált refrén, de a sporthoz az égvilágon semmi köze, a strófákat pedig a többség szerintem nem is ismeri, de aki igen, az sem képes a megfelelő ritmusban végighadarni azokat. Miért éppen ezt választották? – ütődtem meg kissé, de máris adódott a következő kérdés: amúgy mi egyebet választhattak volna? Az érik a szőlő, hajlik a vessző? Jéghegyekben, bizonyos körökben az emelkedett kultszámmá. Legalább írták volna át mondjuk úgy, hogy húsz hokis legény játszani menne...

Máris eszemben jutott a nekem legemlékezetesebb ellenpélda. Az 1998-as vb Anglia–Argentína nyolcaddöntőjére menet, Saint-Étienne-ben, szembetalálkoztam az angol táborral, amely az Evita rockoperából a „Don't cry for me, Argentina”, azaz „Ne sírj értem, Argentína” opuszt harsogta. Csakhogy nem ám az eredeti szöveggel, hanem átírva a különleges alkalomra, felidézve Maradona 1986-os, kézzel ütött gólját, ígéretet téve rá, hogy

elérkezett a visszavágás ideje. Ekkor már túl voltunk az 1996-os, szigetországi Eb emblematikus slágerén – A futball hazatér –, amelynek csupán azt a négy sorát idézem, amely az 1966-os angol vb-diadal hőseinek és az utódoknak állít emléket: „But I still see that tackle by Moore / And when Lineker scored / Bobby belting the ball / And Nobby dancing”. Lám, Bobby Moore szerelésétől Nobby Stiles feledhetetlen, suta táncáig mennyi minden megörökített! Milyen libabőröztető lenne nekünk is Orthról, Sárosiról, Puskásról, Kocsisról, Albertről, Mészölyről, a londoni 6:3-ról, a brazilok feletti, 1966-os 3:1-ről énekelni! Ehelyett Érik a szőlő és Az éjjel soha nem érhet véget.

Szurkolói dalaink persze vannak. Ám egyrészt klubokhoz kötődnek, másrészt napjaink drukkeri már nem elsősorban kedvenc csapataikról és bálványaikról, hanem saját magukról énekelnek. Leszögezik, hogy „Mi mindenhol ott vagyunk”, megkérdezik, hogy „Éreztétek-e már? / Ezt a gyönyörű érzést / Csak a szombatra vársz.”, még számomra megfelfejthetetlen üzeneteket is megfogalmaznak, jelesül „Zúg a dalom, rotty a brigád”. Hát, ha rotty, akkor rotty. A sort szinte tetszőleges ideig folytathatnám, de „kedvencem” az, amikor felhangzik, hogy „Álé, álé, löjtek egy gólt / Szerezzetek örömet / Küzdjetek értünk óóó...” Amikor a 2020. januári, budapesti férfi vízilabda Eb döntőjében, az ellenfél támadásakor hallottam e strófát, már nem bírtam, és a mellettem vigadó csoportnak odaszóltam: kik löjnek gólt, gyerekek? A spanyolok? Ők küzdenek értetek?

A félreértések elkerülése végett: a magyar szurkolók kiválóak, legyen szó futballról, kézilabdáról, pólóról, hokiról, egészen különleges hangulatot gerjesztenek, és manapság a németek is azzal kezdik, hogy ők mindig itt vannak, mármint a csapattal. (Wir sind immer dabei) Csakhogy úgy folytatják: „Győzünk vagy kikapunk, tökmindegy, szeretünk benneteket, a nappal rövid, az éjszaka hosszú, hadd ünnepeljünk egy életen át!” A különbség azért érezhető: mi vagyunk értetek, nem pedig ti vagytok értünk.

Azt is készséggel elismerem, hogy kifejezetten a válogatotthoz címzett dalokra kölyökkoromból sem emlékszem. A klubnóták viszont egészen széles skálán mozogtak. Keletkeztek popslágerből, Johnny Mathis, When a child is born, azaz Cserháti Zsuzsa, Édes kisfiam nyomán így: „Egész világ, hogyha ellenünk, mi akkor is bajnokok leszünk, ez a városunk legjobb csapata, imadjuk őt, drága Fradika/Újpesti Dózsa”. Adhatta az alapot népdal, például a „Mi mozog a zöldleveles csipkebokorban?”, ekképpen: „Mi (ezt sokszor ismételve) mozog a bal kapufa tövében, mi mozog a jobb kapufa tövében? Azt gondoltam, vagy egy kapus vagy egy bekk, se nem kapus, se nem bekk, jönnek már a lövegek, gólt rúgtak a (ide a rajongott klub neve, jelzős szerkezetben) gyerekek.” Még gyermekdalból is merítettünk, hiszen a „Virágéknál ég a világ” így kezdődött: „Dózsáéknál ég a világ, fonják már a Bene haját.” (Kell-e mondani, Bene Feri, a világklasszis csatár homloka addig magasodott, amíg a tarkójáig nem ért?) Még az „Élesebb legyél a késnél!” felütésű mozgalmár induló is kínált ihletet.

Mindezt nem a passzív romantika jegyében idézem fel, lenne egy még kellően ki nem munkált javaslatom. Írassék ki pályázat a különféle sportágakban a magyar válogatottakat buzdító dalokra! Természetesen nem a zenére – ésszerű kész, hozott, általánosan ismert és közkedvelt anyagból dolgozni –, hanem a szövegre! Mondjuk az 1956-os forradalom emléke előtt tisztelgő „Avanti Ragazzi di Buda” ne a római olimpiai stadionban szóljon leggyakrabban, a Lazio-tábor elővezetésében, hanem a Puskás Arénában, persze magyar szöveggel! De – mint erre egy klubsláger remek bizonyítékot szolgáltatott – egy Kossuth-nóta is éppen úgy átértelmezhető lenne, mint egy Edda- (Álmodtam egy világot magamnak) vagy Mobil-rockklasszikus (Menj, az úton menj tovább!)

Adódik továbbá a felvetés, hogy ki kérje be és bírálja el a pályaműveket? (Ha jönnének egyáltalán, mert mérget azért nem vennék rá.) A labdarúgó-szövetség, az MLSZ vagy a Nemzeti Sport ugorhat be elsőként, de mindkét helyszínen furcsa benyomást keltene egy dalárda feltűnése. Ellentétben a Sportrádióval. Amely előzetes rosta után a legszélesebb nyilvánosság számára tenné hallhatóvá a legígéretesebb „zsengéket”. A győzteseket, a dobogósokat díjaznák, a legértékesebb jutalmakkal, meccsjegyekkel. Arról nem is beszélve, hogy optimális esetben többen üvölnének a szerzeményeiket, mint a legvonzóbb koncerteken.

Végül, még egy nem elhanyagolható érv a válogatott dalok mellett: napjaink világfutballjában lassan csak a nemzeti együttesek játékosai értik, mit üzennek nekik a szurkolók.

Mi pedig eredendően mégis csak nekik írjuk a dalt, nekik énekelünk.

[A Nemzeti Sport munkatársainak további véleménycikkeit itt olvashatja!](#)